Vught

Besluit B&W gemeente Vught

Onderwerp	Regioplan aanpak basisvaardigheden (2e versie)
Afdeling	LM
Zaaknummer	Z26 - 301189
Documentnummer	BW/26 - 792132
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	M.J. Biezen
Datum vergadering	28 september 2026

Toelichting besluit

Voorstel

1. Het Regioplan 'Meedoen begint bij basisvaardigheden Noordoost Brabant' voor de periode 2026 tot en met 2030 vast te stellen.

2. Het Regioplan uit te werken in een lokaal uitvoeringsplan, op te leveren uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027.

3. Een Raadsinformatiebrief en het Regioplan ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraad.

Besluit

Conform

Eerdere besluitvorming

- *'Het verbeteren van de basisvaardigheden in Vught. Koers voor het Taalhuis in Vught. 2023-2026'* , College (31 januari 2023)

Inleiding

Het vorige *Regioplan basisvaardigheden, Meedoen begint bij de basis 2019-2022*, is tweemaal verlengd en inmiddels afgerond. In 2025 is, onder leiding van centrumgemeente 's-Hertogenbosch, gestart met het opstellen van een nieuw *Regioplan*. Dit gebeurt in samenwerking met de tien regiogemeenten en hun maatschappelijke partners. De samenwerking is gebaseerd op gelijkwaardigheid binnen de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant en richt zich op een gezamenlijke aanpak van basisvaardigheden. De opgave rondom basisvaardigheden is groot en ontwikkelingen zoals digitalisering en veranderingen op de arbeidsmarkt vragen om een voortzetting van de regionale aanpak.

Beoogd effect

Het versterken van basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) is een middel om de gezondheid en welzijn te verbeteren, armoede te bestrijden, eenzaamheid tegen te gaan, participatie op de arbeidsmarkt en in de samenleving te vergroten, en kinderen kansrijker op te voeden.

Argumenten

1.1 Het nieuwe regioplan bouwt voort op de succesvolle regionale aanpak van de afgelopen jaren en richt zich op het verder vergroten van het bereik onder de doelgroep.

Het vorige *Regioplan 'Regionaal Programma Educatie 2019-2022 Regio Noordoost-Brabant* liep tot eind 2025. Het nieuwe *Regioplan* kwam tot stand in een gelijkwaardige samenwerking met alle partners. Het regioplan richt zich op drie kansrijke sporen om een bredere doelgroep te bereiken. Ten eerste ontwikkelen we een werkgeversaanpak, gericht op het bereiken van inwoners via werk en het vergroten van duurzame inzetbaarheid. Met deze aanpak bereikt de regio mensen die Nederlands als moedertaal hebben (NT1), gaan er meer mensen duurzaam aan het werk en zijn werknemers met beperkte basisvaardigheden na het volgen van het aanbod beter inzetbaar op de werkvloer. Beperkte basisvaardigheden ontstaan vaak al op jonge leeftijd, vooral binnen gezinnen waarin ouders zelf ook

beperkte basisvaardigheden hebben. Daarom zetten we ook in op een gezinsaanpak die erop is gericht om deze problematiek structureel te doorbreken. De aanpak bestaat al en is ontwikkeld door de afdeling Jeugd. We zoeken hierin de samenwerking op om de aanpak te versterken. Ook zetten we in op digitale inclusie gericht op het voorkomen van uitsluiting in een samenleving die steeds verder digitaliseert. Deze drie sporen versterken elkaar en sluiten aan bij bestaand beleid.

1.2 Een meerjarige aanpak is nodig om inwoners met beperkte basisvaardigheden beter te laten meedoen.

In Noordoost-Brabant heeft ongeveer één op de vijf volwassenen moeite met lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden. Hierdoor nemen de risico's op armoede, gezondheidsproblemen en een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt toe. De afgelopen jaren is er een aanpak opgezet waardoor meer inwoners het aanbod weten te vinden en daaraan deelnemen. Vaststelling van een nieuw regioplan maakt het mogelijk om met deze aanpak door te gaan en verder te versterken.

1.3 Regionale samenwerking vergroot het bereik, versterkt de kwaliteit van het aanbod en verhoogt de maatschappelijke impact.

Door op hoofdlijnen gezamenlijk op te trekken, worden kennis, werkwijzen en middelen optimaal benut. Regionale samenwerking voorkomt versnippering, versterkt de kwaliteit en maakt het mogelijk om regionaal te sturen op bereik, kwaliteit en impact. Daarnaast sluit het regioplan aan op de strategische ambities van de regio. Het draagt bij aan de ambitie van de arbeidsmarktregio Noordoost-Brabant om een regio te zijn waar mensen kunnen werken, leren en zich blijven ontwikkelen. Basisvaardigheden vormen hiervoor een belangrijke voorwaarde. Volgens regionale afspraak zetten we 60% in op formeel taalonderwijs, regionaal aanbesteed bij Sagènn. 40% zetten we in op non-formeel aanbod. Deze verhouding wordt jaarlijks regionaal geëvalueerd. Het percentage is momenteel passend bij het aanbod en het aantal deelnemers. Het formele taalonderwijs is duurder vanwege de inzet van geschoolde docenten. Mede vanwege de doelgroep Oekraïners in Vught, maken wij als gemeente veel gebruik van het aanbod bij Sagènn en staan er ook deelnemers uit Vught op de wachtlijst.

2.1 Een lokaal uitvoeringsplan zorgt voor maatwerk voor onze inwoners.

Binnen de regionale kaders hebben regiogemeenten de ruimte om via lokale uitvoeringsplannen aan te sluiten bij de eigen sociale basis, doelgroepen en partners. Voor Vught betekent dit dat we een lokaal uitvoeringsplan maken in samenwerking met de uitvoerende partners in de gemeente. Hierin staat beschreven welke doelen en resultaten we jaarlijks willen halen. Dit doen wij in samenwerking met de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel omdat wij een gezamenlijk Taalnetwerk hebben. Het lokale plan gaat in het eerste kwartaal van 2027 naar het college ter besluitvorming.

3.1 Het informeren van de gemeenteraad draagt bij aan transparantie en draagvlak.

Het plan gaat naar alle gemeenteraden in de regio, zodat iedereen dezelfde informatie heeft en we als regio tegelijk kunnen beginnen met de uitvoering van het plan.

Kanttekeningen

1.1 De rijksmiddelen zijn maar tot en met 2028 gegarandeerd, daarna is het onzeker.

De rijksmiddelen zijn momenteel gegarandeerd tot en met 2028, waarna deze omgezet worden naar een *Bijzondere Fondsuitkering*. Het is nog niet bekend hoeveel geld het Rijk beschikbaar stelt in de komende jaren voor de aanpak basisvaardigheden. Hierdoor is het niet zeker of alle partijen in ons Taalnetwerk in Vught na 2028 nog subsidie kunnen aanvragen. En dus of hetzelfde aanbod kan blijven bestaan. Door in te zetten op regionale samenwerking en monitoring van de resultaten, laten we zien wat het regioplan oplevert. Vervolgens is het mogelijk om uit de *Bijzondere Fondsuitkering* geld te reserveren voor het regioplan. Daar volgt dan een collegevoorstel voor.

1.2 Er is een risico dat we de inwoners met beperkende basisvaardigheden onvoldoende bereiken.

Aansluiten bij de leefwereld van de inwoners om wie het gaat en communiceren op een toegankelijke manier is daarom een essentieel onderdeel van het Regioplan, dat we gedurende de looptijd monitoren. Uit de evaluatie van het vorige regioplan en het jaarverslag van Taalhuis Vught blijkt dat de NT1-doelgroep lastig te bereiken is. Schaamte en onbekendheid met het ondersteuningsaanbod spelen hierbij een belangrijke rol. Juist daarom is een meerjarige aanpak passend voor deze doelgroep. Binnen de drie sporen van het regioplan, namelijk de werkgeversaanpak, gezinsaanpak en digitalisering, ligt de nadruk op het actief benaderen, bereiken en betrekken van deelnemers.

3.1 Door het plan in de hele regio voor te leggen, is er een risico dat niet elke gemeente zich vastlegt aan het plan.

Elk college en elke raad in de regio heeft de vrijheid om nog zaken te wijzigen in het plan, waardoor de uitvoering uitgesteld wordt. Dit zorgt er ook voor dat het behouden van draagvlak in de regio moeilijker wordt. In dit voorstel en bijgevoegde raadsinformatiebrief benadrukken we dat de aanpak tot nu toe succesvol is geweest en leggen we de focus op onderlinge samenwerking en het behouden van draagvlak.

Participatie

Bij het opstellen van het regioplan zijn verschillende regionale stakeholders actief betrokken. In december 2025 is een regionale brainstormsessie georganiseerd waarbij ongeveer 30 vertegenwoordigers van betrokken organisaties uit de regio aanwezig waren. Tijdens deze bijeenkomst leverden deelnemers input op de inhoudelijke opgaven, ambities en aandachtspunten voor het regioplan. Deze opgehaalde input is verwerkt in het concept-regioplan. Een belangrijk thema dat tijdens de bijeenkomst naar voren kwam, was de versnippering van het aanbod binnen de regio. Naar aanleiding hiervan richt het regioplan zich onder andere op het versterken van samenwerking en afstemming tussen partners, met als doel de versnippering van het aanbod te verminderen. Nadat de input was verwerkt, deelden we het concept-regioplan opnieuw met de betrokken stakeholders voor een laatste feedbackronde. De deelnemers gaven aan zich te herkennen in de verwerking van hun input en konden zich vinden in de inhoud en richting van het plan.

Financiën

Dit Regioplan kan volledig worden gedekt uit de WEB (Wet educatie en beroepsonderwijs) middelen en heeft dus geen financiële consequenties. De rijksmiddelen via de WEB zijn gegarandeerd tot en met 2028. Na 2028 gaan de WEB-middelen verder in een BFU (Bijzondere Fondsuitkering). Op regionaal niveau gaat 60% van de WEB middelen naar formeel taalaanbod. 40 % van de WEB middelen wordt door centrumgemeente 's-Hertogenbosch verdeeld onder de gemeenten voor lokaal non-formeel taalaanbod. Deze middelen zijn wisselend in omvang 2025 € 84.000 en 2026 € 53.000, de verwachting is dat deze middelen in 2027 om en nabij hetzelfde zullen zijn als in 2026. Daarnaast is er structureel € 27.350 begroot aan eigen middelen. In de afgelopen jaren zijn deze middelen grotendeels besteed aan de vrijwilligerscoördinator. De inzet van WEB middelen is dus opgenomen in onze meerjarenbegroting.

Juridisch

Niet van toepassing.

Communicatie

Vanuit de gemeente richt de communicatie over het regioplan zich primair op professionals, uitvoerende organisaties en samenwerkingspartners in de regio. Zij staan dicht bij de doelgroep en vervullen een belangrijke rol in het informeren en ondersteunen van inwoners bij het verbeteren van hun basisvaardigheden. Vanuit de regio wordt het gebruik van begrijpelijke en toegankelijke communicatie gestimuleerd. Hierbij gaan we uit van communicatie op B1-niveau via passende en laagdrempelige kanalen. De verdere uitwerking hiervan nemen we op in de lokale uitvoeringsplannen. Via deze uitvoeringsplannen en bestaande lokale netwerken informeren we inwoners actief over het beschikbare aanbod.

Bijlage(n)

1.Regioplan 'Meedoen begint bij basisvaardigheden Noordoost Brabant 2026-2030'

2.Praatplaat Regioplan 'Meedoen begint bij basisvaardigheden Noordoost Brabant 2026-2030'

3.Raadsinformatiebrief Regioplan 'Meedoen begint bij basisvaardigheden Noordoost Brabant 2026-2030'